

Съдържание

Предговор	15
Част I. Теоретични въпроси на сляпоглухотата	19
Глава I. Същност на сляпоглухотата. Класификация	21
1. Същност на сляпоглухотата	21
2. Дефиниции за сляпоглухотата	24
3. Класификация на сляпоглухотата	29
4. Статистики за броя на сляпоглухите	31
Глава II. Причини за поява на сляпоглухота	35
1. Наследствени причини, включително синдроми	39
CHARGE асоциация (Чардж асоциация)	39
Синдром на Ушер	43
Синдром на Даун	45
Тризомия 13 (синдром на Патау)	46
Тризомия 18 (синдром на Едуардс)	47
Синдром на Алстрьом	49
Синдром на Крузон	50
Синдром на Търнър	51
Синдром на Нори	53
Синдром на Голденхар	54
Синдром на Хънтър	55
2. Вродени инфекции	57
Вроден сифилис	57
Токсоплазмоза	60
Други инфекции: СПИН	62
Рубеола	63
Цитомегална вирусна инфекция (цитомегален вирус)	66
Вирус, причиняващ неонатален херпес симплекс	68
3. Преждевременно раждане	70
4. Придобити причини (настъпване на сляпоглухота в късна възраст)	71
Травма	71
Тумори	72
Мозъчни удари (инсулти)	73
Мозъчни инфекции: менингит, енцефалит	74
Глава III. Исторически преглед на обучението на сляпоглухи	78
1. Сляпоглухите през древността и средновековието	78
2. Начало на обучението на сляпоглухи. Първи обучени сляпоглухи лица	80
Лора Бриджмен — първата обучена сляпоглуха	81
Джулия Брейс	83

Рагнхилд Каата	85
Хелън Келър	86
Олга Скороходова	88
Други обучени сляпоглухи лица	91
3. Обучение на сляпоглухи в България	93
Глава IV. Особенности в развитието на сляпоглухите	98
1. Социално и емоционално развитие	98
Социално-сексуално развитие	100
2. Развитие на умения за самостоятелен и независим живот (полезни умения)	105
Умения за лично справяне	108
Умения за справяне в дома	111
3. Моторно развитие	116
Груби моторни умения	116
Фини моторни умения	120
4. Развитие на умения за ориентиране и мобилност	123
Умения за ориентиране	124
Умения за придвижване	125
5. Развитие на умения за свободното време	128
6. Сензорна интеграция	132
Същност	132
Нарушения в сензорната интеграция	134
Начини за справяне с нарушенията в сензорната интеграция	135
7. Развитие на представите и понятията и когнитивно развитие	136
Развитие на представите и понятията	136
Когнитивно развитие	139
Глава V. Същност на общуването при сляпоглухи. Основни начини за общуване	142
1. Същност на общуването	142
2. Модел на общуването	144
3. Измерения на общуването	146
4. Етапи в развитие на общуването при сляпоглухи. Форми на общуване	150
Глава VI. Теории за общуването при сляпоглухи	172
1. Теорията на Ян ван Дайк за общуването при сляпоглухите	172
2. Теорията на Тон Визер за общуването при сляпоглухите	178
3. Теорията на Иван Соколянский и Александър Мешчеряков за общуването при сляпоглухите	179
4. Теорията на Пеги Фрийман за общуването при сляпоглухите	182
5. Теорията на Джон Макинес и Джаки Трефри за общуването при сляпоглухите	183
6. Теорията на Тони Кърк за обучението и общуването при сляпоглухите	188
7. Теорията на Лин Силвърстоун и Кати Норис за общуването при сляпоглухите	190
Глава VII. Оценяване на уменията за общуване при сляпоглухи	196
1. Същност на оценяване на общуването при сляпоглухи. Подход на екипа	196
2. Начини на оценяване на общуването при сляпоглухи	199
3. Формални оценъчни процедури за установяване на общуването у сляпоглухи	201
4. Неформално оценяване на общуването	210

Глава VIII. Избор на подходящ начин за общуване при сляпоглухи	217
1. Фактори, играещи роля при избор на основен начин на общуване при сляпоглухи	217
2. Етапи при избор на основен начин на общуване при сляпоглухи	219
3. Общуване — как да започнем	224
4. Следене за евентуални промени	228
5. Предложения за успешно общуване със сляпоглухи с придобита сляпоглухота	230
Глава IX. Календарната система в обучението и общуването на сляпоглухи	234
1. Видове календари	235
2. Календар на очакване	239
3. Общуване при използване на календарната система	241
4. Съображения при изготвяне на календар	242
Глава X. Създаване на образователна (учебна) програма за сляпоглухи	244
1. Планиране с център върху личността	244
2. Индивидуален учебен план	251
3. Индивидуална учебна програма — същност	268
4. Личен план — същност	278
Глава XI. Преход на сляпоглухите към зряла възраст. Подходящо планиране на бъдещето	285
1. Същност на зрялата възраст и преходът към нея	285
2. Модели на категоризиране на сляпоглухи ученици, завършващи училище	287
3. Планиране на прехода към зряла възраст	288
4. Възможности за сляпоглухи лица след завършване на училище	290
5. Възможности за професионална реализация на сляпоглухи	294
Глава XII. Интегрирано и включващо обучение при сляпоглухи — мит или реалност	298
1. Същност на интегрираното и включващото обучение	298
2. Исторически преглед на идеята за интегрирано и включващо обучение на сляпоглухи	300
3. Организация на включващото обучение при сляпоглухи	302
4. Ключови фактори за успешно интегриране и включване на сляпоглухи ученици	304
5. Предимства и недостатъци на интегрираното и включващото обучение при сляпоглухи	306
Полза от интегрираното и включващото обучение по отношение на сляпоглухите ученици	307
Полза от интегрираното и включващото обучение по отношение на учениците без увреждания	309
6. Подходящи стратегии за интегриране и включване на сляпоглухи ученици в масовата класна стая	311
Част II. Изследвани случаи на сляпоглухи ученици (case studies)	315
Увод	317
Случай 1 — Мартин	320
Случай 2 — Катя	332
Случай 3 — Лили	341
Случай 4 — Йоана	349
Случай 5 — Ирма	358
Приложение I. Организации на и за сляпоглухи	364
Приложение II. Компетенции на учители на сляпоглухи	366
Приложение III. Измерения на общуването при сляпоглухи	378